

TOMPA MIHÁLY HÁROM ISMERETLEN LEVELE

Akác /Takács/ László

IV. éves magyar-történelem szakos hallgató

IRODALOMTÖRTÉNETI INTÉZET

Az alább közölt három Tompa-levelet ajándékba kaptam Borsodi Margit nyug. postamesternőtől, Borsodi Margit Borsodi Józsefnek, Simoni egykori lelkészének unokája. Tompa levelei nagyapjához íródtak.¹

Tompa Mihály utolsó lakhelyéről, Hanvárol írta e leveleket a szintén irogató, «főtisztelendő tudos» Borsodi Józsefnek, akinek imádságait² ő ajánlotta kiadásra Heckenastnak 1854-ben és ő látta el előszóval is.

Hanvai tartózkodása alatt Tompa Mihály gondjai és megpróbáltatásai egyre növekedtek. Két kislánya halála után betegeskedő feleségével maradt és gyógyíthatatlan betegség örölte leromlott szervezetét. Súlyos anyagi gondjait, reménytelen hangulatát és csalódottságát hiven tükrözik e levelek.

I.

Édes barátom !

Ezen idezárt hivatalos levélhez, fájdalom nem kell magyarázat. Kénytelen az ember egymást nyomni, mint egyik hab nyomja a másikat. Azonban reményem van : hogy egy terminusra (oct. 4) még halasztást eszközölhetek ki s akkor csak az 1866 év elején várnám tőled a pénzt. Nekem, mihelyt mellemen az orvosilag eszközölt sebek behelgednek : Miskolcra kell mennem bajom gyógyítása végett. Bizom : hogy jövő évi februárig várnak utánam, hiszen vannak jó emberei m, sőt barátaim (ha ugyan e szónak van valami jelentése még e mai

világban) Isten áldjon meg minden jóval

Hanva julius 6. 1865.

Őszinte barátod

Tompa Mihály.

I Cim nélkül, minden bizonnyal Borsodi Józsefnek szól. I

2.

Édes barátom ! Küldök 200 uj forintot, légy szives ideiglenes nyugtát adni, míg Simoniba menvén, a kötvényt megcsinálhatjuk. September végén itthon leszünk, persze még elébb azt kellett volna írnom : hogy holnap Pestre indulunk, ott pénz kell, éppen ezért nem küldhetek többet. Ha hazakerülünk a hordót haza viszem. Légy szives ugy intézni a dolgot, hogy ez a fiu holnap délelőtt itthon lehessen. Isten áldjon meg benneteket.

Hanva szombaton sept 10

1859

Igaz barátod

Tompa Mihály

I Cimzés : I

Tisztelendő tudós Borsodi
József Simoni ref
Lelkész urnak baráts

Simoniban

I Másik oldalon I :

Feleségem csókolja kedves nődet, küld az obá (?)

I Fekete viaszpecsét, rajza kivehetetlen. I

3.

Édes barátom !

A Bód Mihály féle dologra röviden ennyit : Én egészen biztosítani akartam magamnak Bód Mihály irányában olyan formán : hogy telket egyenesen és határozottan én akartam az egyháztól megvenni, neki haszonbérbe kiadni, a mellett külön egy irást adni magamról neki, hogy 3. 6. 9. 12. vagy mennyi év múlva ha pénzemet leteszi a telket neki visszaadom, vagy eladni neki annyi árért mint én vettem magamat kötelezem. Szóljunk egyenesen nekem egy fillérem sincs, hogy is lehetne ilyen állapotban ? a

megvételt tehát a Simoni egyháznál és nálad levő tőkécskéből akartam eszközölni, úgy hogy az egyházé letörlesztetett volna, s te ki nem tartozol most : egyháznak leendettél adóssa.

Nem tudtam én hogy Farkas Imre is bejött a dologba s az kielégítése is czélozok, én mással e dologban közösködni nem akarok valamint Farkast kifizetni nem áll tehetségemben. Így milly váratlanul jöttem ezen dologban könnyen is kimaradhatok belőle. Szerettem volna úgy mint fent irtam de magamat rá nem kötöm, s felőlem minden esetre úgy intézzétek a dolgaitokat a mint rátok nézve legjobb. Az ember csakugyan vádol mint irod, de hiszen az mindegy.

Isten áldjon meg benneteket szivesen ölelünk mindketten

Hanva Gergely napján 1861

igaz barátod

Tompa Mihály

[Cimzés] :

Főtisztelendő tudós Borsodi József
ref. lelkész urnak barátságis tisztelettel

Simoniba

feleségem a képrámát teljes épségben kapta, és sajnálja hogy nem tudván az árát meg nem küldeni. Hallom hogy putnokra is kérszülisz, reménylem akkor nem kerülöd el hanvát, vagy ha ide be nem lehetne jönni, én kimennék lóháton Lenárdfalvára. Szeretnék e dologban is találkozni veled.

[kivül]

[Piros viaszpecséttel, a pecsényomón pajzsalakban S L betűkkel]

J e g y z e t e k :

1. Tompa és Borsodi kapcsolataihoz vö. Váczy János : Tompa Mihály életrajza. Bp. 1913. 149 l. és Hegyaljai Kiss Géza : Tompa Mihály fel-fedez egy író. Protestáns Szemle. 1929. 268 . l.

2. Borsodi műveinek felsorolása : Szinnyi József : Magyar írók élete és munkái. I. köt. Bp. 1891. 1265. l. Szinnyi nem említi Borsodi Viszhangok című, Pesten 1871-ben megjelent "költeményfüzér"-ét. Vö. Petrik Géza : Magyar könyvészet 1860-1875. Bp. 1885. 35 l.